

Агенция за социално подпомагане
Програма „Храни и основно материално подпомагане“ 2021-2027

Дирекция „Международно сътрудничество, програми и европейска интеграция“

ПЛАН ЗА ОЦЕНКА
НА ПРОГРАМА „ХРАНИ И ОСНОВНО МАТЕРИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ“ 2021-2027
СЪФИНАНСИРАНА ОТ ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД ПЛЮС
ВЕРСИЯ 2 - 02.10.2024 г.

1

Съфинансирано от
Европейския съюз

TLP-GREEN

СЪДЪРЖАНИЕ:

Списък на използваните съкращения.....	2
1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
1.1. Правна рамка на оценките	4
1.2. Възлагане на оценките	6
1.3. Участие на заинтересованите страни.....	7
2. ЦЕЛИ, ОБХВАТ, КООРДИНАЦИЯ.....	7
2.1. Цели	7
2.2. Обхват.....	8
3. РАМКА ЗА ОЦЕНКА.....	9
3.1. Институционална рамка.....	9
3.2. Административен капацитет за управление на процеса по оценки	10
3.3. Стратегия за управление на качеството на оценките	11
3.4. Използване и разпространение на резултатите от оценките	13
3.5. Общ бюджет	13
4. ПЛАНИРАНИ ОЦЕНКИ	13
4.1. Обосновка.....	13
4.2. График на провеждане.....	16
4.3. Характеристики на планираните оценки.....	16
4.4. Събиране и използване на данни.....	16
4.5. Описание на планираните оценки.....	17
4.6. Изменение на Плана за оценка.....	21

Списък на използваните съкращения

ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСФ+	Европейски социален фонд плюс
ЕФСУ	Европейски фондове при споделено управление
ФЕПНЛ	Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица
ЗОП	Закон за обществени поръчки
ИСУН 2020	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020
АСП	Агенция за социално подпомагане
ОПХ ФЕПНЛ	Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица 2014-2020
ПХОМП	Програма „Храни и основно материално подпомагане 2021-2027
УО	Управляващ орган

1. ВЪВЕДЕНИЕ

На основание чл. 44, параграф 1 от Регламент (ЕС) 1060/2021 държавите членки / управляващите органи се задължават да извършват оценки на програмите с цел да се подобри качеството на тяхното разработване и изпълнение.

Посредством индикаторите на програмата се измерва степента на напредъка по същите, но причините, които стоят зад това, са отвъд инструментариума за мониторинг. Разбирането и оценката относно изпълнението не следва да се ограничава единствено до проследяването на напредъка по постигане на индикаторите. Анализът на ефектите по програмата е задача на оценката в един по-широк контекст и в този смисъл е необходимо тя да се интегрира в програмата като част от жизнения ѝ цикъл. Целта е да се получи обективна информация във връзка с предоставяната по програмата подкрепа, с което да се подпомогне процесът по вземане на решения за по-ефективното и ефикасно изпълнение на програмата и политиките, в областта на които тя се интервенира, както и да се оцени въздействието на мерките.

През програмния период 2021–2027 г. е налице висока степен на приемственост с концепциите за изпълнение, оценки и мониторинга от периода 2014–2020 г., както и се насърчават държавите членки да не ограничават оценките на въздействието на интервенциите до текущия програмен период, а да вземат предвид подобни интервенции от предишни периоди.

В хода на изпълнение на ПХОМП е предвидено извършване на две външни независими оценки, съответно на ефективността и ефикасността, и на въздействието на предоставяната подкрепа, които да представят и отговор на въпроса какъв е приносът на финансираните от програмата мерки за промяна в статута на целевите групи. Данните от първата оценка за ефективност и ефикасност ще бъдат взети предвид при формулирането на въпросите за втората оценка на въздействието.

Тези оценки следва да се основават на съответните данни и да се допълват, когато е уместно с данните от структурираните проучвания на най-нуждаещите се лица, извършвани на основание член 23, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013.

Управляващият орган има ангажимент да докладва два пъти на Комисията /до 30.06.2025г. и 30.06.2028г./ резултатите от структурирано проучване на крайните получатели по отношение на i) подкрепата, получена от ЕСФ+ по специфична цел 4.1, точка (м), ii) условията им на живот и iii) естеството на материалните им лишения. Прилагането на структурираното проучване на крайните получатели е определено в Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2071 на Комисията от 27 септември 2023 г. за създаване на образец за структурирано проучване на крайните получатели на храни и/или основно материално подпомагане по линия на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) съгласно Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета¹. ПХОМП допринася за изкореняването на бедността чрез подкрепяне на националните схеми, насочени към облекчаване на недостига на храна и материалните лишения и насърчаване на социалната интеграция на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване². Храните и/или основното материално подпомагане се

---

¹ Връзка : <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32023R2071>

² Вж. съображение 19 от [ЕСФ+ Регламент \(ЕС\) 2021/1057](#)

предоставят пряко на най-нуждаещите се лица и непряко, чрез ваучери в хартиен формат, като срещу тях се получава само храна по процедура „Детска кухня“³. Структурираните проучвания ще позволят на Управляващия орган да извлече поуки от прилагането на различните видове подпомагане и ще позволи обобщаване на резултатите на ниво програма, както и използването на данните и резултатите в контекста на оценките.

Включените в плана две оценки и две структурирани проучвания са отделни и независими по между си /виж таблица 1/.

Както първото структурирано проучване, така и първата предвидена оценка, която е по отношение на критериите – ефективност и ефикасност – е предвидено по възможност да обхванат всички мерки по програмата..

Второто структурирано проучване и оценката на въздействието на програмата ще обхващат времеви периоди, през които програмата вероятно ще бъде реализирана в цялост, вкл. и ако има промени във връзка с междинния преглед по чл. 18 от Регламент (ЕС) 1060/2021.

Към момента на изготвяне на плана за оценка не са планирани промени на програмата, съответно и на критериите за допустимост.

1.1. Правна рамка на оценките

В чл. 44 от Регламент (ЕС) 2021/1060 са установени общите правила относно извършването на оценките от държавите членки, които включват следните задължения:

- изготвяне на план за оценка, който се представя на Комитета за наблюдение не по-късно от една година след решението за одобряване на програмата;
- при извършването на оценките, съблюдаване на един или повече от критериите: ефективност, ефикасност, относимост, съгласуваност и добавена стойност от Съюза, като наред с тях могат да се обхванат и други приложими критерии като приобщаване, недопускане на дискриминация и видимост;
- извършване на оценка на въздействието до 30 юни 2029 г.;
- извършване на оценките от функционално независими оценители;
- въвеждането на необходимите процедури за съставяне и събиране на данните, необходими за оценките;
- осигуряване на публичност на извършените оценки (публикуване на оценителните доклади на Единния информационен портал и уебсайта на програмата).

На основание член 23, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) №1296/2013, Управляващият орган е длъжен да докладва два пъти за резултатите от извършени структурирани проучвания на крайните получатели на помощта по отношение на подкрепата, получена от ЕСФ + - до 30.06.2025 г. и до 30.06.2028 г. Структурираните проучвания се извършват в годината, предхождаща докладването. За целта ЕК е приела Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2071 на Комисията от 27 септември 2023 г. за създаване на образец за

³ Вж чл. 19, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/1057

структурирано проучване. С акта за изпълнение се гарантират еднакви условия за провеждане на структурираните проучвания във всички страни от ЕС, поради което в настоящия план не са предвидени конкретни методи за провеждане на проучванията. Проучванията ще се използват по най-ефективния начин, като ще се даде възможност събраната подходяща информация в хода им да се използва и за целите на оценките.

Като отправна основа за разработването на документа послужиха:

- Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика;
- Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) 1296/2013;
- COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT Performance, monitoring and evaluation of the European Regional Development Fund, the Cohesion Fund and the Just Transition Fund in 2021-2027 SWD(2021) 198 final;
- Explanatory note for the structured survey on end recipients of ESF+ support for addressing material deprivation (specific objective 4(1)(m) ESF+ Regulation) March/2024;
- Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2071 на Комисията от 27 септември 2023 г. за създаване на образец за структурирано проучване

и други документи на Комисията, указващи правила и подходи за извършване на проучвания, мониторинг и оценка на европейските фондове и политики.

Планът е стратегически документ и включва информация за планираните оценки, включително сроковете и вида на оценките, методологическия подход, нуждите от данни и тяхната наличност, както и необходимите ресурси.

Съгласно разпоредбата на чл. 38 параграф 5 на Регламент (ЕС) 2021/1060 за програми, ограничени до специфичната цел, предвидена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 не се изисква създаването на Мониторингов комитет (Комитет за наблюдение), поради което изискването на чл. 44 параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/1060 за консултация на плана с Мониторинговия комитет е неприложимо към настоящия план за оценка.

Планът се утвърждава от Ръководителя на Управляващия орган на ПХОМП, след съгласуване със заинтересованите страни, в съответствие с предвиденото в т. 1.3.

За целите на оценката на ПХОМП се създава Направляваща експертна група (НЕГ). Направляващата експертна група е с постоянен срок на действие в рамките на периода на изпълнение на ПХОМП.

Направляващата експертна група подпомага процеса по оценка на Програмата и да гарантира качеството на провежданите оценки посредством:

- Съгласуване на Плана за оценка на ПХОМП и неговите изменения;

- Съгласуване на техническите спецификации за извършване на оценки от външни, вътрешни или смесени екипи от оценители;
- Подпомагане на външните, вътрешни или смесени екипи от оценители чрез осигуряване на данни, информация, документи и др.;
- Даване на становища и коментари по доклади и други документи, свързани с оценките;
- Участия в обсъждания на резултатите от провеждани оценки.

Направляващата експертна група подпомага Управляващия орган в процеса на вземане на решения, касаещи хоризонтални теми и теми, свързани с програмирането и изпълнението на операции по ПХОМП, като изразява становища за съответствието и относимостта на планираните операции с целите на политиките за преодоляване на бедността и социалната изолация.

Направляващата експертна група изразява становища и формулира предложения за тематична допълняемост и анализира потенциала за надграждане на мерките, реализирани по ПХОМП, ПРЧР и ПО и националните мерки за подкрепа на уязвими групи.

В състава на НЕГ са включени експерти на УО на ПХОМП, експерти от специализираните дирекции на Министерство на труда и социалната политика и Агенцията за социално подпомагане, които пряко са отговорни за разработване и реализиране на политиките в областта на социалното включване, борбата с бедността и подпомагане на уязвими групи. В състава на НЕГ се включват и експерти от Управляващия орган на Програма „Развитие на човешките ресурси“, а когато е приложимо работата на НЕГ ще бъде подкрепена и от експерти от УО на Програма „Образование“.

Подходът за създаване на НЕГ гарантира допълняемост, последователност и съответствие на мерките, насочени към преодоляване на материални лишения, намаляване на бедността и подкрепата за социално включване на уязвими групи лица.

1.2. Възлагане на оценките

Оценките се възлагат на външни изпълнители, избрани по реда на ЗОП. Често актовете на възложителя стават предмет на обжалване предвид факта, че тази възможност е нормативно регламентирана в ЗОП, което може да забави финализирането на процедурите по сключването на договори с изпълнители. Изключително важно в тази връзка е навременната подготовка на документацията за обществените поръчки и обявяване на поръчките, но това не гарантира в пълна степен навременното сключване на договори с избраните изпълнители, тъй като Възлагащият орган няма как да предотврати и/или да повлияе на заинтересованите участници да се възползват от законното им право да обжалват. За избирането на изпълнители с опит и експертиза с оглед постигане на търсените резултати и ефекти от оценките, от ключово значение са качеството на техническите спецификации, критериите за подбор спрямо участниците, методиката за оценка на получените оферти и правилното формулиране на въпросите за оценка. Документацията на обществените поръчки за избор на изпълнител за извършване на оценките следва да е разработена при стриктно съблюдаване на принципите за равнопоставеност и недопускане на дискриминация, свободна конкуренция, пропорционалност и публичност, и прозрачност, като осигурява условия за избора на най-добрия сред участниците. Изготвянето на техническите спецификации е необходимо да бъде осъществено по начин, който в максимална степен да конкретизира цялата необходима информация за извършване на оценките, включително детайлно описание на наличните данни за

извършването им. За гарантиране качеството на техническите спецификации, те се съгласуват и обсъждат в рамките на Направляващата експертна група.

При определяне на изискванията към екипите за извършване на оценките, изискванията са в тях да има задължително експерт/и в сферата, към която е насочена оценката, както и експерти по събиране и обработка на данни. Изисква се екипът да има и опит в извършването на оценки.

1.3. Участие на заинтересованите страни

С цел гарантиране на прилагането на принципа на партньорство и участие на широк кръг заинтересовани страни, като част от процеса на вземане на решения и преди окончателното им утвърждаване, планът за оценка и/или други документи, касаещи програмирането и изпълнението на операции по ПХОМП, се публикуват на интернет страницата на програмата за публично обсъждане.

При необходимост и по целесъобразност могат да се инициират и допълнителни публични дискусии, срещи, дебати и консултации с регионални, местни, градски и други публични органи, с икономически и социални партньори, с представители на гражданското общество - неправителствени организации, отговарящи за насърчаване на социалното приобщаване, основните права, правата на хората с увреждания, равенството между половете и недискриминацията, самите крайни получатели на помощта и др.

В окончателните документи ще бъдат отчетени позициите, мненията, становищата и препоръките на заинтересованите страни, изразени в рамките на публичното обсъждане.

В допълнение, участието на УО в Комитетите за наблюдение на всички програми в програмен период 2021-2027 г., както и участието в междуведомствени работни групи като например: Постоянна междуведомствена работна група за оценка на Европейските структурни и инвестиционни фондове и Комитетът за наблюдение на Програма „Развитие на човешките ресурси“ за програмен период 2021-2027 г. и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ за програмен период 2014-2020 г., улеснява диалога по плановете за оценка.

2. ЦЕЛИ, ОБХВАТ, КООРДИНАЦИЯ

2.1. Цели

Ролята на Плана за оценка на ПХОМП е ключова да послужи за стратегическа рамка за програмния период, обслужваща следните цели:

- ✚ гарантиране високо качество на оценките посредством подходящо планиране, вкл. чрез идентифициране и регулярно събиране на необходимите за оценките данни и информация;
- ✚ да се подобри управлението на Програмата и вземането на решения по отношение на политиките на базата на резултатите от проведени оценки;
- ✚ да улесни обобщаването на резултати от съфинансираните от ЕСФ+ интервенции на ниво ЕС;
- ✚ да гарантира финансирането, необходимо за провеждането на оценките.

Конкретните цели в плана за оценка са съсредоточени в следните важни аспекти:

- ✚ определяне степента на постигане на целите на Програмата;
- ✚ подобряване качеството на изпълнение на програмата;

- ✚ обобщаване и анализиране на информация за ефективността, ефикасността и въздействието на програмата;
- ✚ идентифициране на приноса на ПХОМП към постигането на цели, заложен в националните стратегически документи и тези на ЕС, включително и по отношение на целите на Европейския стълб на социалните права, целите на ООН за устойчиво развитие и на целите на Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030;
- ✚ повишаване на капацитета за управление на Програмата;
- ✚ укрепване на системата за нейното изпълнение;
- ✚ отговаряне на потребностите на бенефициентите;
- ✚ задълбочен преглед на операция „Детска кухня“ със специален фокус - потенциала за разширяване обхвата и приложността на ваучерите при реализирането и на останалите мерки по програмата, включително оценка на въздействието върху административната тежест и оценка на възможността за използване на цифрови ваучери;
- ✚ подпомагане на процеса на вземане на решения в УО;
- ✚ успешно усвояване на средствата от ЕСФ +.

2.2. Обхват

Планът за оценка обхваща ОПХ 2014-2020 и ПХОМП 2021-2027, съфинансирани съответно от ФЕПНЛ и ЕСФ+. При осъществяване на оценките за периода 2021-2027 г. ще се вземат предвид резултатите от извършените оценки и проучвания по ОПХ ФЕПНЛ 2014-2020.

НАРЕДБА №РД-06-53 ОТ 17 СЕПТЕМВРИ 2021 Г. ЗА РЕДА И УСЛОВИЯТА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ И НАСОЧВАНЕ НА ПОМОЩТА ПО ПРОГРАМАТА ЗА ХРАНИ И ОСНОВНО МАТЕРИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ 2021 - 2027 Г., СЪФИНАНСИРАНА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СОЦИАЛЕН ФОНД ПЛЮС, е водещият документ при идентифицирането на най-нуждаещи се лица и семейства за всеки от определените видове подпомагане по програмата. Предоставянето на храни и материалното подпомагане се основава на индивидуален подход, оценка на нуждите и обективна преценка за нивото на материално лишаване на лицата и семействата, при зачитане на достойнството и неприкосновеността на личния живот. Поименното определяне на конкретните представители на съответните целеви групи се извършва от органа по социално подпомагане и/или териториалните му поделения въз основа на данните от регистрите на Агенцията за социално подпомагане за подпомагане на лицата и служебно предоставена информация и/или получени сигнали и данни от органи и институции на местно ниво или други източници за нуждаещи се лица.

УО разполага с данни, отчетени от бенефициентите за всички идентифицирани лица от целевите групи, отговарящи на условията за получаване на подкрепа.

Предвид спецификата на операциите не всички идентифицирани лица са получили подкрепа поради различни причини, например: ограничен капацитет за приготвяне и предоставяне на топъл обяд на територията на дадена община; неявяване на лицата за получаване на предвидената подкрепа на пунктовете за разпределение.

Предмет на техническото задание ще бъде оферентите да изложат в своето предложение стратегията си за достигане до съответните лица от целевите групи вкл. и по-трудно достъпните, например: малцинствени общности в т.ч. ромите.

3. РАМКА ЗА ОЦЕНКА

3.1. Институционална рамка

Основни участници в процеса на управление, планиране и координация на процеса по оценки на ПХОМП 2021-2027 са:

Управляващ орган

Дирекция „Международно сътрудничество, програми и европейска интеграция“ в Агенция за социално подпомагане изпълнява функциите на Управляващ орган на ПХОМП 2021–2027 г. Дирекцията е структурирана в шест отдела, като преки задължения по мониторинг и оценка на Програмата, както и верифициране и събиране на данни във връзка с постигнатите индикатори и отчетени показатели на Програмата, са вменени основно на отдел „Мониторинг и оценка“ и отдел „Финансов контрол“.

За процеса по подготовка и изпълнение на Плана за оценка в Наръчника за изпълнение на Програмата са предвидени конкретни процедурни правила. Установяването на координационен механизъм както в рамките на Управляващия орган, така и със заинтересованите страни, цели да гарантира качеството на резултатите от оценките и тяхното ефективно комуникиране и използване.

Оценките ще бъдат осъществени от външни изпълнители⁴ което гарантира функционалната независимост на оценителите. Възлагането се извършва при условията и по реда на ЗОП. Служителите на Управляващия орган, пряко ангажирани с приложимите за ПХОМП оценки съгласно чл. 44, параграф 1 от Регламент (ЕС) 1060/2021, са от отдел „Техническа помощ“, като същите:

- участват в и координират разработването и актуализирането на Плана за оценка;
- следят напредъка по изпълнението на Плана за оценка и необходимостта от актуализацията му;
- разработват техническите спецификации във връзка с извършване на оценки по програмата;
- осъществяват комуникацията и обменят информация със заинтересованите страни в процеса на подготовка и изпълнение на оценките с цел съгласуване на технически спецификации, доклади, план за действие и други документи при необходимост и координират осигуряването на публичност на резултатите от извършените оценки;
- инициират и/или координират извършването на специални (ad-hoc) оценки в случай на допълнително идентифицирани потребности;
- координират събирането и анализират информация и данни, свързани с оценките;
- координират изготвянето на становища по докладите, представени от външните оценители;
- координират изпълнението на плановете за действие, изготвени в резултат на проведените оценки и проследяват степента на изпълнение на препоръките от оценките;
- сътрудничат със заинтересованите страни и други управляващи органи, с академичната и изследователската общности, както и в рамките на Партньорството за оценка към Генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ на ЕК и др. с цел обмен на добри практики.

Служители от останалите отдели в УО подкрепят служителите по оценки съобразно функционалната си компетентност и процедурните правила в Наръчника за изпълнение на Програмата.

Отдел „Техническа помощ“ е функционално независим от отделите в УО, отговорни за програмиране, договаряне, верификация, осчетоводяване и контрол, свързани с изпълнение на ОПХ ФЕПНЛ или ПХОМП.

⁴ По смисъла на чл. 44, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

Техническите спецификации, методиките за оценка на офертите, критериите за подбор, изискванията към екипите за извършване на оценките, както и изискванията към изпълнителите на оценките се подготвят от служителите на отдел „Техническа помощ“.

При избор на външни оценители в техническите спецификации се залагат изисквания, които да гарантират функционална независимост на експертите, които ще осъществяват дейностите.

Направляваща експертна група, създадена със заповед на Ръководителя на Управляващия орган. Основната функция на НЕГ е да подпомага процеса по оценка на Програмата и да гарантира качеството на провежданите оценки. В допълнение НЕГ подпомага Управляващия орган в процеса на вземане на решения, касаещи хоризонтални теми и теми, свързани с програмирането и изпълнението на операции по ПХОМП, като гарантира съответствието и относимостта на планираните операции с целите на политиките за преодоляване на бедността и социалната изолация.

Постоянна междуведомствена работна група за оценка на Европейските структурни и инвестиционни фондове

Със заповед на заместник министър-председателя по управление на европейските средства е сформирана постоянна междуведомствена работна група за оценка на Европейските структурни и инвестиционни фондове, включваща представители на Централното координационно звено, Управляващите органи на програмите съфинансирани от ЕС, и Националния статистически институт.

Функциите и задачите, които изпълнява групата, са да подпомага Управляващите органи при разработването на плановете за оценка, координира изпълнението на оценките, осигурява обмен на добри практики между Управляващите органи и участва в обсъждания на инициативите на Европейската комисия по отношение на оценката на ЕСИФ и ЕФСУ.

3.2. Административен капацитет за управление на процеса по оценки

С оглед гарантиране на ефективното изпълнение на Плана за оценка и специфичните дейности по оценки, през целия програмен период УО ще насочи усилия и към подобряване на административния капацитет на експертите, които са отговорни за организиране на процеса по оценки, както и за отговорните за верифициране и събиране на данни във връзка с постигнатите индикатори и отчетени показатели експерти. Тези дейности включват участие в български и международни обучения, семинари, курсове и конференции, както и участие в работни групи за обмяна на опит и други форуми, свързани с широкоспектърната тема за оценки.

Финансовите ресурси за развитие на административния капацитет на служителите на УО, отговорни за управлението на оценките, не са включени в бюджета на Плана за оценка и са част от предвидения финансов ресурс за развитие на административния капацитет на УО, който се поема от приоритет „Техническа помощ“.

Участието на експерти от Управляващия орган в междуведомствената работна група за оценка е ценен източник на информация, добри практики, опит и познания, оттам и възможност за подобряване на капацитета в областта на оценките. Колaborацията, установена със звеното за партньорство за оценка към ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ на ЕК и Централното координационно звено, дава възможност за получаване на подкрепа.

Ценен фактор за успешното управление на оценките е и службата за помощ при оценяването – подкрепа на държавите членки.

3.3 Стратегия за управление на качеството на оценките

Качеството на оценките зависи от три взаимосвързани фактора:

- а) качеството на планирането и дизайна на оценките (вкл. тяхното възлагане);
- б) качеството на осъществяването на оценките;
- в) качество на наличните данни и информация.

За постигане на необходимото качество в процеса на оценка, Управляващият орган прилага следните основни правила:

- обезпечаване на необходимия капацитет за оценка (финансов, човешки и организационен ресурс);
- ясно определяне и разпределение на отговорностите в областта на оценката;
- осигуряване на надеждна система за набиране и съхранение на данните и информация, необходими за оценката;
- осигуряване на активно участие на партньорите и заинтересованите страни в процеса на оценка;
- добро планиране на процеса на оценка и навременност на оценките;
  - резултатите следва да са налице тогава, когато биха имали значение за вземането на управленски решения – нито твърде рано, нито твърде късно;
- функционална независимост на оценителите;
- прилагане на подходящи методи за оценка;
- надеждност и достоверност на резултатите от оценката;
- осигуряване на прозрачност на процеса на оценка и широко оповестяване на резултатите от нея.

Стратегията за управление на качеството дава информация за целия процес на оценка - от неговото планиране до разпространението и използването на получените резултати. Тя разчита на външни и вътрешни механизми, и включва следните индикативни етапи:

- Подготовка

Първият етап, който стратегията за управление на качеството обхваща, е дефинирането на целите на оценката, формулирането на оценителните въпроси, определянето на конкретния вид и обем на данните и информацията, необходими за провеждане на оценката и включване на възможно най-широк кръг от заинтересовани страни. В първия етап от стратегията за управление на качеството е и изготвянето на технически спецификации, които в максимална степен да конкретизират цялата необходима информация за извършване на оценката, включително детайлно описание на наличните данни за извършването ѝ. За гарантиране качеството на техническите спецификации, те се съгласуват и обсъждат в рамките на Направляващата експертна група, както и с със службата за помощ при оценяването – подкрепа на държавите членки. Също така се препоръчва при изготвянето на оценките да се вземат предвид насоките на основните методологични документи, насочени към извършване на оценки, в това число контрафактуални оценки. В техническите спецификации се описват и видовете, броят и срокът за предоставяне на всички доклади, както и тяхното съдържание. Техническите спецификации трябва да осигуряват равен достъп на кандидатите или участниците до процедурата за възлагане на обществената поръчка и да не създават необосновани пречки пред възлагането на обществената поръчка в условията на конкуренция.

При определяне на изискванията към екипите за извършване на оценката, изискванията са в тях да има задължително експерт/и в сферата, към която е насочена

оценката, както и експерти по събиране и обработка на данни. Изисква се екипът да има и опит в извършването на оценки.

- Координация и Управление на договорите с външни изпълнители за извършване на оценките

Във всеки договор с външен изпълнител за извършване на оценка се определят оторизирани лица от страна на Управляващия орган и изпълнителя, които са ангажирани с оперативното му изпълнение. Така се постига координация на действията и обмен на информация в изключително кратки срокове и се предприемат необходимите коригиращи действия.

- Очаквани резултати от работата на изпълнителя (встъпителна среща и встъпителен доклад, междинен и окончателен доклад, резюме на български и английски език, инфографики с основните резултати от оценката)

Изпълнението на договорите за оценка започва с встъпителна среща между представители на УО и изпълнителя, на която се обсъждат предстоящите дейности, начинът и графикът за тяхното изпълнение, необходимата информация и данни, срокът за представяне на докладите съгласно изискванията в техническите спецификации, както и други уточняващи въпроси.

Задължително се представят от изпълнителя:

- Встъпителен доклад, който следва да включва подробна и конкретна методология и инструментариум, както и детайлен график за изпълнение с обоснована последователност за провеждане на оценката – конкретни методи, инструменти и източници за набиране, анализиране и документиране на информацията. Задължително е докладът да включва и информация за идентифициране на рисковете и проблемите, които могат да възникнат в процеса на извършване на дейностите по оценката, както и предложения за тяхното преодоляване.
- Междинен доклад е всеобхватна оценка на качеството на ПХОМП, който трябва да съдържа описание на използваната методология, анализ по всеки от оценителните въпроси, основни изводи и заключения. При установена необходимост се формулират ясни и степенувани по важност препоръки за прилагане на подходящи мерки за оптимизиране качеството на ПХОМП. УО на ПХОМП може да одобри представения междинен доклад или представя на избрания изпълнител становище, съдържащо коментари, искания за допълнения/промени и др. При необходимост, изпълнителят отразява исканията от УО на ПХОМП промени и представя за одобрение окончателен доклад.
- Окончателният доклад следва да отразява цялата работа на изпълнителя по изпълнение на договора, като отговаря на изискванията към очакваните резултати, посочени в техническите спецификации. Той трябва като минимум да съдържа описание на използваната методология, анализ по всеки от оценителните въпроси, основни изводи и заключения, научени уроци, както и препоръки за подобряване на подкрепата от ПХОМП в съответната област на намеса.

Всички доклади (встъпителен, междинен и окончателен) се коментират както от екипа на УО, така и от членовете на направляващата експертна група по оценка, а при възможност и от Хелпдеска по оценка към ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ и ГД „Регионална и селищна политика“ на Европейската комисия. Това

позволява включването на всички етапи от изпълнението на процеса на лица, ангажирани с разработването и прилагането на политиките в съответната област. Предвижда се преди края на оценката УО да организира среща между изпълнителите на оценката и заинтересованите страни за представяне и обсъждане на резултатите от нея.

Изпълнителят на оценката подготвя резюме на български и английски език, както и инфографики с основните резултати от оценката.

3.4. Използване и разпространение на резултатите от оценките

Оценките са основен инструмент за стратегическо управление, само ако техните резултати бъдат използвани. Изводите и препоръките от оценките следва да водят до вземане на информирани решения и предприемане на действия за подобряване изпълнението на Програмата, както и за съответствието ѝ с политиките, залегнали в основата ѝ.

Съобщаването и разпространението на резултатите от оценките се извършва посредством:

- публикуване в системата за електронен обмен на данни (SFC2021) на окончателните доклади от извършените оценки, включително използваната методика от оценките, основни изводи и научени уроци. УО предвижда също така да изпраща заедно с окончателните доклади и техническите спецификации.

На ЕК също се предоставя, когато е приложимо, и последваща информация за действията, предприети за изпълнение на препоръките от извършените оценки.

- публикуване на докладите от извършени оценки и резюметата от тях на интернет страницата на програмата и на Единния информационен портал www.eufunds.bg, изготвяне на специализирани бюлетини, публикации и съобщения относно извършени оценки;
- изпращане на докладите от оценките на институции/звена, които оперират в областите на политика, засегнати от оценките;
- организиране на работни срещи, семинари, конференции и др. със заинтересовани страни;
- разработване и разпространение на информационни материали (презентации, брошури и др.).

Целта на разпространението на резултатите от извършените оценки е да се осигури прозрачност, публичност и достъп на всички заинтересовани страни до препоръките и изводите от тях. Това е важно условие за адекватно отразяване на изводите и резултатите от оценките в процеса на изпълнение и управление на Програмата, както и за повишаване на общия ефект от проведените оценки.

Някои от дейностите по разпространяването на резултатите от извършените оценки могат да залегнат в съответните договори с външни оценители.

3.5. Общ бюджет

Предвидените по Плана финансови ресурси за оценки на ПХОМП са в размер на 471 000 лева (с ДДС) от бюджета на Приоритет „Техническа помощ“ на ПХОМП 2021-2027 г., като за формирането на тази стойност са взети предвид прогнозните бюджети за сходни видове оценки по други програми, както и извършени разходи за подобни оценки от предходния програмен период, съобразено с инфлационните процеси.

4. ПЛАНИРАНИ ОЦЕНКИ

4.1. Обосновка

На този етап от изпълнението на ПХОМП са планирани две оценки, като техният обхват, цел и време на изпълнение са съобразени с естеството на операциите по програмата, изискванията, установени в Регламент (ЕС) 2021/1060, както и резултатите от вече извършени оценки през предходния програмен период.

Предоставяната по ПХОМП подкрепа допринася за изпълнението на специфичната цел на Съюза, насочена към справяне с материалните лишения чрез предоставянето на храни и/или основно материално подпомагане на най-нуждаещите се лица, включително децата, и прилагане на съпътстващи мерки, които подпомагат социалното им приобщаване, посочена в член 4, параграф 1, буква м) на Регламент (ЕС) 2021/1057. Приоритетите по програмата са два:

Приоритет 1 Подпомагане с храни и предоставяне на материална помощ (Подпомагане на най-нуждаещите се съгласно специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+ - обхваща се от оценката;

Приоритет 2 Техническа помощ – не се обхваща от оценката.

На база на идентифицираните нужди на най-уязвимите лица в страната, програмата е фокусирана върху следните видове подкрепа, всяка от които допълнена със съпътстващи мерки:

- „Подпомагане с пакети хранителни продукти и хигиенни материали“;
- „Топъл обяд“;
- „Пакети за новородени деца“;
- „Детска кухня“.

В оценките ще бъдат включени всички видове подкрепа, предоставени в рамките на приоритет 1.

Планът ще бъде допълнен при необходимост.

Представена е за планираните по Програмата оценки следната информация:

- ✓ Предмет на оценката;
- ✓ Обосновка на оценката;
- ✓ Тип на оценката;
- ✓ Предлагани методи за извършване на оценката;
- ✓ Целеви групи, попадащи в обхвата на оценката;
- ✓ Източници на информация за извършване на оценката;
- ✓ Основни въпроси за оценката;
- ✓ Индикативен период за извършване на оценката и продължителност;
- ✓ Прогнозен бюджет за извършване на оценката;
- ✓ Ползватели на резултатите от оценката.

Конкретните методи за извършване на оценките, въпросите за оценка, периодът за извършване и бюджетът ще бъдат конкретизирани в съответните технически спецификации. В Плана са представени само примерни въпроси и методи, период и бюджет, които отразяват намеренията за оценки и могат да бъдат променени /допълнени в зависимост от конкретните потребности в периода на извършване на оценките.

Изпълнителите ще следва да ползват количествени и качествени методи, като подберат и комбинират най-подходящите за изпълнението на конкретната дейност.

Изборът на методите и/или комбинацията от тях се базира задължително на принципа на използването на няколко източника на информация с оглед сверяване и гарантиране на достоверността на използваните данни и информация.

Логика на интервенция на ПХОМ:

Следвайки теорията на промяната при извършването на оценките е важно да се идентифицират критичните връзки в рамките на подкрепените общности и между тях, които биха извели желаните промени. В този смисъл събирането и анализът на

информацията за оказаните ефекти от предоставената пряка и непряка подкрепа е база за формирането на последващи мерки и политики.

ПХОМП ще способства за постигането на целите на Споразумението за партньорство за периода 2021-2027 г. Проблемът с бедността в България се решава не само чрез политиката на сближаване, но и чрез националните програми. Чрез изчерпателни технически спецификации ще се даде възможност да се определят основните взаимодействия на програмата с други политически мерки и да се изясни съответният принос за постигане на общата цел за намаляване на бедността. ПХОМП допринася за постигане на националните цели и приоритети, свързани с намаляване на бедността. В Националната програма за развитие 2030 (НПР 2030), приета с РМС 33/20.01.2020г., е заложен приоритет П11 „Социално включване“, като една от неговите цели е насочена към намаляване на социалните неравенства и активното социално приобщаване на уязвимите групи чрез преодоляване на тежките материални лишения. ПХОМП кореспондира с основната цел на Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България – да способства икономическото и социално възстановяване от кризата, породена от COVID-19 пандемията. В преследването на тази цел са групирани набор от мерки и реформи със специален фокус върху групите и лицата в неравностойно положение за постигане на по-включващ и по-устойчив растеж.

Чрез координиран механизъм програмата ще допринесе за идентифицирането, подпомагането и проследяването на нуждаещите се лица, които са били насочени към най-подходящите мерки за социална подкрепа, предвидени в рамките на ЕСФ+ или в Националния план за възстановяване и устойчивост. В зависимост от индивидуалните им потребности ще бъдат насочвани към дейности, допринасящи за преодоляване на бедността, намаляването на социалните неравенства и активно социално включване, идентифицирани като приоритети в Плана. По този начин, освен предоставянето на базова подкрепа – с храна и основни материали, програмата ще допринесе и за по-устойчиво преодоляване на бедността за не малка група нуждаещи се чрез комплексни и целенасочени мерки. ПХОМП ще допринесе за изпълнението на съответните специфични за България препоръки, приети в рамките на Европейския семестьър; ще бъде част от факторите в страната за постигането на Целите на ООН за устойчиво развитие.

По програмата се предоставя подпомагане на най-нуждаещите се съгласно специфична цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламент (ЕС) 2021/1057, поради идентифицираната необходимост от целенасочени инвестиции за преодоляване на идентифицирани лишения от храна и основни материали за осигуряване на нормални условия за живот на хора, които живеят в крайна бедност, изпитват тежки материални лишения и живеят в социална изолация.

Предвидено е:

- Осигуряване на инвестиции за допълване на политиките, свързани с благосъстоянието на децата в контекста на изпълнение на инициативата Европейска гаранция за детето;
- Добавяне на принос към национален приоритет 11 „Социално включване“ на ос на развитие 4 „Отзивчива и справедлива България“ на Национална програма за развитие: България 2030;
- Добавяне на принос към изпълнението на Цели 1, 2 и 10 от Целите за устойчиво развитие на ООН;
- Добавяне на принос към изпълнението на Европейския стълб на социалните права.

4.2. График на провеждане

Графикът на провеждане на оценките е подчинен на две основни съображения: изискванията за докладване и времето на обявяване и приключване на процедурите във всяка от реализираните сфери на подкрепа, за които ще бъде оценен приносът на ЕС. Съобразявайки и посочените срокове в чл. 44 от Регламент (ЕС) 2021/1060 първата оценка ще бъде проведена в периода 2025 г.

Предвидените две структурирани проучвания ще бъдат извършени в съответствие с делегирания акт на ЕК и в съответствие с изискванията на Регламент(ЕС) 2021/1057. Втората оценка, тази на въздействието, се предвижда да бъде извършена през периода 2027 – 31.03.2029 г., като целта ѝ е с нея да се реализира окончателна последваща оценка, както се изисква от Регламента, за да се оценят окончателно въздействието и резултатите от намесата на програмата.

4.3. Характеристики на планираните оценки

В Плана за оценка е предвидено извършването на две оценки насочени съответно към ефективността и ефикасността, и отделно към въздействието.

Оценката на ефективността и ефикасността може да се извършва преди да са приключили оценяваните процедури. При нея се изследват предизвикателствата пред управлението и механизмите на изпълнение на Програмата, напредъка в изпълнението на поставените цели.

Оценката на въздействието измерва ефекта, който може да бъде съотнесен директно и изцяло към изпълнението и напредъка. Изборът на вида многокомпонентна оценка е повлиян от вида на данни, с които може да бъде „захранен“ съответният анализ.

4.4. Събиране и използване на данни

Основните източници на данни, които ще бъдат използвани за оценките по Плана, са:

А) служебни и публични регистри, в което се включва информация от:

- ✓ мониторинговата система на УО (ИСУН 2020) – данни за лицата, участвали в оценяваните процедури (пол, възраст, образование, населено място, принадлежност към уязвими групи на включените лица, информация за участието и информация за статута на лицата при напускане на процедурата); технически и финансови отчети; служебна информация (включително за лицата) относно общите индикатори и показателите за резултат и краен продукт, предоставяна от бенефициентите в техническите доклади за изпълнение и набирана от служителите на УО в рамките на процеса на верификация;
- ✓ данни за показателите на програмата, представяни на ЕК;
- ✓ публичен регистър на Българска агенция по безопасност на храните;
- ✓ интегрирана информационна система на Агенцията за социално подпомагане;
- ✓ публичен регистър на Агенция за качеството на социалните услуги - при необходимост;
- ✓ търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел.

Б) друга специфична информация (годишни доклади за изпълнението, оценки, анализи, и др.);

В) данни от Националния статистически институт;

Г) теренни проучвания (анкетни проучвания, фокус групи, дълбочинни интервюта);

Д) критерии за избор на операции и Условия за кандидатстване по оценяваните процедури.

4.5. Описание на планираните оценки на ефективността, ефикасността и въздействието – тематични оценки с хоризонтален характер

Постигането на максимална прозрачност и открита комуникация в процеса на управлението на ЕФСУ е основен акцент на Програмата. Предвид, че Комисията насърчава държавите членки да не ограничават оценката на въздействието на интервенциите до текущия програмен период, а да включват подобни интервенции от предишни периоди, а и за да бъде оценена ефективността на една дългосрочна инвестиция на фондовете на ЕС, както и с цел подобряване на процеса по програмиране, УО планира оценките да са на всички видове подкрепа, част от които са реализирани и оценявани и в предишния програмен период – подкрепа с топъл обяд и пакети с хранителни продукти. Обект на оценките са всички процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ПХОМП. Резултатите от оценката на ефективността и ефикасността ще послужат за оптимизиране на дейността на мерките по програмата и подобряване на тяхната ефективност и ефикасност и въздействието на предоставяната подкрепа, която да представи и отговор на въпроса какъв е приносът на мерките и има ли необходимост от коригиране, в т.ч. и по отношение приложимостта на ваучерите при реализирането на бъдещите мерки по програмата, както и възможността за използване на цифрови ваучери.

Оценката на въздействието измерва ефекта, който може да бъде съотнесен директно и изцяло към изпълнението на мерките по програмата. Анализът на въздействието изисква както подход, базиран на теорията, така и контрафактуален.

Предвид сложността на функционирането на политиките за намаляване на бедността теоретично базираният анализ ще позволи да се постигне по-добро проучване и разбиране за механизмите, задействани от помощта.

Контрафактуалният подход би позволил по-добро количествено определяне на крайните ефекти от програмата по отношение на някои ключови резултати, като например овластяване на крайния получател или семейството му, включване на пазара на труда или здравословно състояние.

Възможно е и проучване на една и съща група хора в началото на помощта и след определен период от време, което от своя страна би увеличило както сложността, така и времето за оценка.

Двете оценки ще спомогнат и текущото адаптиране на програмата, както и ще предоставят полезна информация за подготовката на следващия програмен период.

Индикативни въпроси на оценките:

Дефинирането на въпросите произтича от стратегията и характеристиките на програмата, предложенията на направляващата експертна група, като същите ще бъдат допълнени с тези на изпълнителите на съответния етап.

Резултатите от първата оценка на ефективността и ефикасността на мерките, реализирани по програмата, ще бъдат взети предвид при формулирането на въпросите за втората оценка на въздействието.

➤ Валидни и за двете оценки ключови въпроси:

- До каква степен са постигнати целите на процедурите и планираните резултати от тях и доколко мерките по програмата са допринесли за това?

- До каква степен инвестираният ресурс в реализиране на предвидените операции е пропорционален на постигнатите резултати?
- По какъв начин реализираните форми на подкрепа са допринесли към изпълнението на Европейския стълб на социалните права?
- По какъв начин оценяваните процедури допълват политиките, свързани с благосъстоянието на децата в контекста на изпълнение на инициативата Европейска гаранция за детето?
- Каква е добавената стойност на оценяваните процедури от гледна точка на ефекта им, който не би се реализирал без намесата на ЕС?
- Каква е добавената стойност на програмата към национален приоритет 11 „Социално включване“ на ос на развитие 4 „Отзивчива и справедлива България“ на Националната програма за развитие: БЪЛГАРИЯ 2030?
- Какъв е приносът към изпълнение на Цели 1,2 и 10 от Целите за устойчиво развитие на ООН?
- Какъв е напредъкът на ПХОМП при постигането на целите и индикаторите?
- Какви са основните трудности при изпълнението на ПХОМП?
- До каква степен подкрепата по програмата се разпознава от крайните получатели и широката общественост като възможност за преодоляване на трайните материални лишения?
- В каква степен използваният от ПХОМП инструментариум е ефективен, достатъчен и адекватен за популяризиране на политиките на ЕС и на възможностите за подкрепа от ЕСФ+?

➤ **Специфични въпроси за оценката на ефективността, ефикасността на мерките по програмата:**

Ефективност

1. Какъв е напредъкът на ПХОМП при постигането на целите и индикаторите?
2. В каква степен използваният от ПХОМП инструментариум е ефективен, достатъчен и адекватен?
3. Съществуват ли фактори, които са оказали положително/отрицателно влияние върху цялостната ефективност на различните видове подкрепа по ПХОМП?
4. Какви са основните трудности при изпълнението на ПХОМП?

Ефикасност

1. До каква степен инвестираният ресурс в реализиране на предвидените операции е пропорционален на постигнатите резултати?

2. Подходящо ли са определени елементите на изискванията за Системата за управление и контрол на УО, за да се сведе до минимум административната тежест, като същевременно се гарантира ефективно и ефикасно прилагане?
3. Използването на единни ставки в рамките на ПХОМП опростява ли изпълнението на операциите от страна на бенефициентите?
4. Има ли възможност за допълнително опростяване?

Устойчивост

1. Какво може да се подобри в подхода на осигуряване на подкрепата по ПХОМП от гледна точка на по-добро насочване на реализираните процедури или по-добро достигане до целевите групи?

Съгласуваност

1. По какъв начин реализираните форми на подкрепа са допринесли към изпълнението на Европейския стълб на социалните права?
2. По какъв начин оценяваните процедури допълват политиките, свързани с благосъстоянието на децата в контекста на изпълнение на инициативата Европейска гаранция за детето?
3. Каква е добавената стойност на програмата към национален приоритет 11 „Социално включване“ на ос на развитие 4 „Отзивчива и справедлива България“ на Националната програма за развитие: БЪЛГАРИЯ 2030?
4. Какъв е приносът към изпълнение на Цели 1, 2 и 10 от Целите за устойчиво развитие на ООН?

➤ Специфични въпроси за оценката на въздействието:

1. Какъв е напредъкът на ПХОМП при постигането на целите и индикаторите?
2. Каква е ефикасността на оценяваните мерки, разглеждана като съотношение между вложени ресурси и постигнати резултати?
3. До каква степен подкрепата по програмата се разпознава от крайните получатели и широката общественост като възможност за преодоляване на трайните материални лишения?
4. По какъв начин оценяваните мерки допринасят за борбата с бедността?
5. По какъв начин оценяваните мерки допринасят за подобряване на качеството на живот на децата в нужда?
6. Съществуват ли фактори /извън оценяваните мерки/, които са оказали положително/отрицателно влияние върху цялостното въздействие на различните видове подкрепа по ПХОМП?
7. Какви са положителните и/или отрицателни ефекти, породени косвено от изпълнението на оценяваните мерки?
8. Интегрирани ли са лица от целевата(ите) група(и) по програмата в конкретни мерки и операции, финансирани от ЕСФ+?
9. Какви са предоставяните съпътстващи мерки по ПХОМП? В какво се изразява въздействието от тяхното предоставяне?
10. Какви са основните поуки от гледна точка на дизайна на операциите? Какви подобрения са необходими с оглед опростяване на процесите, повишаване

на ефективността и намаляване на административната тежест за бенефициентите?

11. Кои са примерите за добри и лоши практики, които могат да бъдат изведени в резултат от изпълнението на ПХОМП 2021-2027 г.?
12. Каква е добавената стойност на оценяваните процедури от гледна точка на ефекта им, който не би се реализирал без намесата на ЕС?
13. Има ли алтернативни способи или комбинация от такива, с прилагането на които би се постигнал по-добър ефект?

Методи за оценка

Проблемите, засягащи бедността и тежките материални лишения са многоизмерни и имат сложен характер. Поради това за целите на оценката ще се използва съчетаване на различни методи, с цел да се формулират обективни заключения и да се повиши тяхната надеждност. Освен това, при разглеждането на методите за оценка и при последващото им прилагане ще се вземе предвид защитата и запазване на достойнството на крайните получатели на помощта, за да не се допусне стигматизация и това неволно да затрудни тяхното социално включване.

Методите за оценка, които ще се прилагат индикативно са:

- ✚ Кабинетни проучвания, преглед и анализ на релевантни източници на информация и свързани документи в т.ч. и събирани от УО – мониторингова система на УО (микроданни и технически отчети по оценяваните операции от ИСУН 2020; данни за показателите по програмата, подавани към ЕК и пр.);
- ✚ Проучвания за набиране на количествени и качествени данни, представляващи изходна база за извършване на оценката, които не могат да бъдат предоставени от системата ИСУН 2020 или други налични източници на информация;
- ✚ Провеждане на анкети / интервюта / фокус групи със заинтересовани страни (крайни получатели на подкрепата и членове на техните семейства, служители на АСП, общини, неправителствени организации и др. заинтересовани страни);
- ✚ Анализ на ефективността и ефикасността на изпълнението съобразно обхвата на Програмата;
- ✚ Количествени и качествени методи за оценка на ефективност, ефикасност или въздействие;
- ✚ Теоретични методи за оценка на въздействието - само за оценка на въздействието;
- ✚ Други методи и подходи, в зависимост от целите, спецификата и въпросите на оценката (описани и обосновани от участника в техническото предложение по обществената поръчка);
- ✚ Ще се вземат предвид насоките на основните методологични документи, насочени към извършване на оценки, в това число контрафактуални оценки.

4.6. Изменение на Плана за оценка

Така съставеният план за оценки – версия 2 е индикативен. В процеса на изпълнение на Програмата при възникнала необходимост, по преценка на УО или по инициатива на други заинтересовани страни е възможно включването на допълнителни оценки, които да допринесат за подобряване на качеството, ефективността и ефикасността на програмата.

При необходимост от изменение на Плана за оценка, УО е отговорен да изготви изменение на Плана и да го публикува в системата за електронен обмен на данни (SFC2021).

Агенция за социално подпомагане

Програма „Храни и основно материално подпомагане“ 2021-2027

Таблица 1. Индикативен график и бюджет за изпълнение на плана за оценка

	Оценка	Период на извършване на оценка	Индикативен бюджет (в лева с ДДС)
1	Първо структурирано проучване на крайните потребители на основание чл. 23, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2021/1057	2024 г. – 2025 г.	Неприложимо ⁱ
2	Оценка на ефективността и ефикасността на мерките, реализирани по ПХОМП по чл. 44, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2021/1060	2025 г.	156 000
3	Оценка на въздействието на програмата по чл. 44, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060	2027 г. – 31.03.2029 г.	315 000
4	Второ структурирано проучване на крайните потребители на основание чл. 23, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2021/1057	2027 г. – 2028 г.	Неприложимо ⁱⁱ

Прогнозните бюджети са формирани като средно аритметична стойност между:

1. Събраните реални ценови предложения по проведена обществена поръчка по ОПХ ФЕПНЛ: „Извършване на външно оценяване на Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане по Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица“ през 2019/2020 г.;
2. Индикативните цени на планираните оценки в Плана за оценки на Програма РЧР 2021-2027 и Програма ТП 2021-2027, тъй като могат да бъдат разглеждани като информация за ценовото равнище на пазара на аналитичните услуги, свързани с дейността на оперативните програми.

ⁱ В настоящия план за оценка структурираните проучвания, осъществявани съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2071 на Комисията от 27 септември 2023 г. за създаване на образец за структурирано проучване на крайните получатели на храни и/или основно материално подпомагане по линия на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) съгласно Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета са включени за информация, предвид евентуалната приложност на данните към оценките.

Агенция за социално подпомагане

Програма „Храни и основно материално подпомагане“ 2021-2027

ⁱⁱ В настоящия план за оценка структурираните проучвания, осъществявани съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2071 на Комисията от 27 септември 2023 г. за създаване на образец за структурирано проучване на крайните получатели на храни и/или основно материално подпомагане по линия на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) съгласно Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета са включени за информация, предвид евентуалната приложност на данните към оценките.

